

ARAŞTIRMA

3.Hafta-Araştırma ve AraŐtırmacının zellikleri

ARAŞTIRMA

- Araştırma: KarŐılaŐılan bir güçlüğün giderilmesi için bilimsel yöntemin uygulanmasıdır.
- Araştırma: Planlı ve sistemli olarak verilerin toplanması, analizi, yorumlanarak sonucun raporlaŐtırılması ile problemlere güvenilir çözümler arama sürecidir (Karasar, 2009: 4).

Araştırmanın Niteliği Ne Olmalıdır?

- Araştırma literatürde bulunmayan yeni bilgi toplamalıdır. Yani bilime katkı yapmalıdır.
- Araştırma problem çözmeye yönelik, yansız ve sistemli bir süreçtir. Bir şeyi empoze etmeyi değil, onu tanımayı- sınamayı amaçlar.
- Araştırma ile olası tüm eleştiriler karşısında dayanıklı bir sonuca varmak amaçlanır.
- Araştırmanın dayanakları kişisel kanılar, beğeniler değil, belli ölçütlere göre herkesçe gözlenebilir ve sınanabilir verilerdir.
- Araştırma başkalarınca da tekrarlandığında aynı sonucu verir.
- Araştırma tüm süreç ve sonuçları ile rapor edilen bir çalışma bütünüdür.

Araştırmaların Gruplandırılması

Bir sınıflandırmaya göre araştırmalar;

- 1) Tarihi
- 2) Betimsel
- 3) Deneysel araştırmalar olmak üzere 3'e ayrılır.

Yürütüldüğü yere göre araştırmalar;

- 1) Kitaplık
- 2) Alan
- 3) Laboratuvar araştırmaları olarak 3'e ayrılır.

Araştırmaların Gruplandırılması

Araştırma turleri genel olarak řu şekilde sınıflandırılabilir (MEGEP, 2006: 8):

- **Kütüphane Araştırmaları:** Mevcut kaynaklardan faydalanılarak yapılan değerlendirme nitelikli araştırmalardır.
- **Laboratuvar Araştırmaları:** Laboratuvar ortamlarında gerçekleştirilebilecek deneye dayalı teknik araştırmalardır. Fen ve teknik bilimlerde kullanılan bir araştırma yöntemidir.
- **Gözleme Dayalı Araştırmalar:** Bazen laboratuvar verilerini tamamlamak bazen de başlı başına veri toplamak amaçlı yapılan gözleme dayalı araştırma türüdür. Çevre, tarım, gökbilimi, madencilik vb. alanların kullandığı araştırma yöntemlerindedir.
- **Anket Araştırmaları:** Belirli konularda kişilerin görüşlerini almak amacıyla uygulanan araştırma yöntemidir. Anket araştırmaları alan araştırmaları olarak da adlandırılır.
- **Analitik Araştırmalar:** Eldeki verileri kullanarak mevcut durumun veya durumun ileride alacağı boyutun tahmin edildiği araştırma türleridir.
- **Araştırma - Geliştirme Araştırmaları:** Ürün ve yöntem geliştirmeye yönelik araştırmalardır.

Araştırmaların Gruplandırılması

Araştırmaların Gruplandırılması

Üçüncü tür gruplandırılma ise, araştırma ürününün temel ölçüt olduğu guruplandırılmadır:

1) **Temel Araştırmalar:** Değişik düzeylerde var olan bilgiye eklenecek yeni bilgiyi üreten araştırmalardır.

Temel araştırmalar var olan bilgilere yenilerini katmayı amaçlayıp genellemeler üzerinde dururlar ve sorunların kaynaklarını araştıırırlar (Yaşar, 2012: 159).

Araştırmaların Gruplandırılması

2) **Uygulamalı Araştırmalar:** Kendi içinde veya temel araştırmalarla elde edilen bilgilerin uygulamaya aktarılmasına, uygulanabilirliği sınanmış yeni modeller ve ürünler geliştirmeye yönelik araştırmadır.

Uygulamalı araştırmalar, üretilen bilgilerin problemlerin çözümünde kullanılmasını amaçlayıp belli sorunlar üzerinde odaklaşarak onları çözümlenmeye çalışırlar. Uygulamalı araştırmalar da “*aksiyon araştırmaları*” ve “*AR-GE (Araştırma-Geliştirme) araştırmaları*” olmak üzere ikiye ayrılır.

- **Aksiyon araştırmaları**, probleme çözüm getirmek ve varolan durumu iyileştirmek amacıyla uygulayıcıların ve probleme taraf olanların katılımıyla gerçekteştirilen araştırmalardır. Örneğin, okullarda varolan sorunları ilgililerin yerinde çözümlenmek amacıyla gerçekteştirdikleri araştırmalar birer aksiyon araştırmasıdır. Bu araştırmalar, program geliştirme sürecinde uygulanmakta ve sürekli gelişmeyi sağlamak bakımından yararlı olmaktadır. Aksiyon araştırmalarının sonuçları yerel özellik taşıdıkları için genellenemezler.
- **ARGE araştırmaları** ise, somut ürünler elde etmek için, üretilmiş olan bilgilerin uygulamada denenmesi amacıyla yapılan araştırmalardır (Yaşar, 2012: 157).

Araştırmanın Aşamaları Nelerdir?

- Araştırma Konusunun Belirlenmesi
- Araştırmanın Amacının Belirlenmesi
- Araştırma Yönteminin Belirlenmesi
- Araştırmanın Yapılması
- Araştırma Raporunun Yazılması
- Araştırma Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Araştırmanın Amaçları

- Olayların tanımlanması, sınıflanması
- Olaylar arasındaki ilişkileri bulmak
- Olayları anlamak ve açıklamak
- Olayların önceden tahmin edilmesi
- Olayların kontrolü
- İlişkilerin içindeki sebepleri incelemek

Araştırmanın Özellikleri

- Araştırma problem çözmeyi amaçlar
- Problemlere güvenilir çözümler bulmalıdır
- Gözlenebilir, ölçülebilir verilere dayalı olmalıdır
- Yapılan gözlem ve tanımlar doğru olmalıdır
- Yapılan araştırmada kişisel yanlılık yok edilmelidir.
- Araştırmalar kayıt altına alınmalıdır.

İyi Bir Araştırma Konusu

İyi Bir Araştırma Konusunun Özellikleri Nelerdir?

- 1) Araştırılabilir olmak, somut olmak.
- 2) Uygulama veya kuramsal anlamlılık, yararlı olmak.
- 3) Özgün olmak.
- 4) Kişisel yetenek ve imkanlara uygun olmak.
- 5) Jüri üyelerinin beklentileriyle uyum içinde olmak.

Araştırma Eğitiminin Amacı?

Araştırma eğitiminin temel amacı;

- Bilimsel tutum ve davranışlar ile,
- Araştırma teknik ve yeterliliklerini kazandırmaktır (Karasar, 2009: 6).

Araştırma Raporu

- Araştırma Raporu: Ödev, tez, bilimsel makale, araştırma önerisi ya da öteki araştırma çabalarının birer bütün halinde, belli kurallara göre hazırlanmış yazılı dökümüdür (Karasar, 2009: 9).

Araştırmacı

Araştırmacı: Büyük çapta bilimsel araştırmalar yapan, tez hazırlayan uzman araştırmacılarla; ders devi, seminer devi, mezuniyet tezi vb. alışmalar yaparak rapor hazırlayan kişidir (Karasar, 2009).

Araştırmacıda Bulunması Gereken Özellikler

- Açık görüşlü,
- Hoşgörülü,
- Sabırlı,
- Amaca ulaşmada inatçı,
- Kendini eleştirebilen,
- Tarafsız,
- Yeterli bilgi toplayabilmek için her türlü kaynaktan yararlanabilen,
- şüpheci,
- Her iddia için bilgi isteyen,
- Gerçek ile söylentiye ayırabilen,
- Mantığa saygılı,
- Sürekli anlama isteğinde bulunan,
- Bilmedikleri konularda sürekli soru soran,
- Yeterli bilgi edininceye kadar alacağı kararı erteleyen,
- Vardığı sonuçlarda kendi görüşleri arasında bir çatışma olduğunda verilere dayananı tercih edebilen,
- Olasılık olarak her kararda bir yanılığ payı olabileceğini önceden kabul edebilen bir kişiliğe sahiptir.

RAPORLAŐTIRMA

RaporlaŐtırma, tüm süreç ve sonuçlarıyla araŐtırmayı kaydetme iŐlemidir.

Bilimin birikimliliği, yani kendinden öncekiler üzerinde yükseldiği, geliŐmenin büyüklü küçüklü katkıların bir ürünü olması, her bilimsel araŐtırmanın ayrıntılarıyla raporlaŐtırılmasını zorunlu kılar (Karasar, 2009: 3).

KAYNAKLAR

- Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 108, Açıköğretim Fakültesi Yayınları No: 601, Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri
- Bayrakçeken, S., Çelik, S. Bilimin Doğası, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Erzurum
- Bilgili, S. A. (2011) Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Erzurum.
- Karasar, N., (2009) Araştırmalarda Rapor Hazırlama, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Kıncal, R., (2010) Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- MEGEP, (2006) Araştırma Teknikleri, Ankara.
- Yaşar, Ş., Çağdaş Bilim Anlayışı, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.